

Corneliu Zelea Codreanu

Autor: Theodore J. O'Keefe

Neuplynuly ani tři týdny, když Rumunské národní shromáždění zdůraznilo nutnost ustanovení nacionalistického a protižidovského bojového hnutí přijetím dodatku k rumunské ústavě, umožňujícím takřka všem Židům v zemi získat občanství. Když se novina donesla ke Codreanovi, propukl v pláč. Pronárodně smýšlející Rumuni byli v šoku.

Pro rozhořčení nad svévolnou akcí shromáždění měli velice dobré důvody. Rumunští Židé představovali viditelně cizorodý prvek v národním organismu. Od Rumunů se lišili jazykem, oděvem, zvyky, vírou, rasou i duchem – a neměli v plánu se většinou přizpůsobovat. Naopak to byli Rumuni, kdo měl učinit ústupky jim.

Rumunští Židé se při podvracení země nespokojili jen s marxismem. Od počátku 19. století z větší části ovládali rumunský finanční sektor, obchod i průmysl. Jak to s typickou židovskou arogancí popisuje historik Abraham Leon Sachar. „Antisemitismus nepotřeboval v bigotním Rumunsku žádný vnější podnět... Židé tvořili jedinou existující střední třídu, v podstatě jedinou inteligentní třídu, a tak se obchod v zemi zpravidla octl v jejich rukou. Rumunské rolnictvo je vášnivě nenávidělo.“

Když Rumunsko získalo v roce 1879 nezávislost na Osmanské říši, rozhodli se rumunští státníci a intelektuálové upřít tamějším Židům občanství za každou cenu. Pod tlakem evropských mocností – vždy tak ochotných naslouchat svým židovským finančníkům – však byla vláda nucena uznat teoretický židovský nárok na občanství. Jelikož však bylo získání občanství podmíněno buď službou v rumunské armádě nebo osvědčením vysokého morálního profilu žadatele, jen hrstka Židů se stala občany.

Přesto však židovský vliv na hospodářství vytrvale narůstal. V době, kdy se Codreanu snažil čelit jejich moci, vlastnili už rumunští Židé většinu bank a novin v zemi. Liberální historik Eugen Weber napsal, že v tomto období bylo 80% zaměstnanců bank a 70% novinářů, stejně jako 139 ze 142 členů bukureštské burzy, židovské národnosti.

Ekonomické postavení dávalo Židům i odpovídající kontrolu nad politickým systémem Rumunska. Větší strany – liberálové, Rolnická strana a agrárníci, vedení válečným hrdinou generálem Averescem – spolehlivě chránily židovské zájmy. Servilita k Židům je natolik pokřivila, že mezi nimi postupně nebylo možno ani rozlišovat. Jak Codreanu napsal: „V podstatě mezi nimi nebylo rozdílu s výjimkou formy a osobních zájmů – tatáž věc v odlišných

odstínech. Ani se nesnažili ospravedlňovat se názorovými odlišnostmi. Jejich jedinou skutečnou motivací bylo náboženství osobního prospěchu.“

I přes úsilí Codreanu a jeho spolubojovníků studentská stávka selhala. Na podzim roku 1923 se rumunští studenti vrátili do škol. Získali několik ústupky materiálního charakteru, ale vláda nepřijala požadavky na omezení počtu Židů, zaplavujících univerzity.

V zoufalství nad neúspěchem stávky umocněným nabídkou občanství židovským cizákům se Codreanu a mladý transylvánský nacionalista Ion Mota ujali plánování politické vraždy, což však vedlo jen ke zradě a jejich zatčení.

U bukureštského soudu na sebe Codreanu vzal plnou odpovědnost za plán. Mizerná obžaloba a očividné sympatie rumunských porotců zajistily jemu i dalším obviněným osvobozující verdikt. Jediný Mota ve vězení zůstal: hned v první den procesu ve své cele zastřelil zrádce skupiny.

Codreanu se vrátil do Jasy a obnovil práci na organizaci Liga národní křesťanské obrany (**Liga Apărării Național-Creștine**). Bez peněz a v přesvědčení, že mladí rekruti by měli poznat důstojnost manuální práce, se pustil Codreanu s mládežnickým křídlem Ligy – Bratrstvem kříže – do budování klubového domu v Ungheni, několik mil od Jasy. V tom čase v Rumunsku nevídaný pohled na středostavovské studentstvo tvrdě se ohánějící krumpáči a lopatami udělal na místní vesničany veliký dojem. Řada z nich se přidala a začala vstřebávat Codreanovy myšlenky ohledně obrody Rumunska.

Codreana a jeho muže však nenechali na pokoji dlouho. Tři týdny po začátku stavebních prací v Ungheni obklíčila mladíky z Bratrstva policie, pozatýkala a odvedla na policejní stanici v Jase. Tam je bili a jinak týrali. Až intervence předních občanů města zajistila jejich propuštění.

Codreanu s profesorem Cuzou žádali u ministra vnitra odvolání za akt zvláště odpovědného důstojníka, policejního prefekta Mančia. Manciu však nebyl ani pokárán; namísto toho se mu dostalo pochvaly a povýšení. Jasští Židé projeví svůj vděk prefektovi novým automobilem.

O několik měsíců později, 25. října 1925, se jejich cesty znovu setkaly, tentokrát v budově soudu, kde se Codreanu připravoval bránit studenta, zatčeného při policejní razii na stavbě v Ungheni. Pod ochranou špalíru četníků se Manciu na Codreana vrhnul. Ten se však tentokrát odmítl nechat zahanbit, vytáhl revolver a policejního prefekta zastřelil.

Soud probíhal v Turnul Severin na jihozápadním rumunském pohraničí, co nejdál od Moldávie, kde se Codreanu těšil vřelým sympatiím. Přesto se u soudu, konaném ve velkém divadelním sále, sešly tisícovky jeho příznivců. Přední Rumuni svědčili v jeho prospěch, zatímco svědkové obžaloby vykoptávali nepřesvědčivá popření Manciuovy brutality. Po 25 minutové poradě označili porotci Codreana za nevinného.

V průběhu dalšího roku Codreanu svou politickou činnost omezil. Krátce po procesu se oženil

s Elenou Ilinoiuovou. I s nevěstou odjel do Francie, kde obnovil svá studia na univerzitě v Grenoblu a získal doktorát v oboru politické ekonomie.

V květnu 1927 se Codreanu vrátil do Rumunska. Liga národní křesťanské obrany se rozdělila na dvě frakce a profesor Cuza všechny své odpůrce z Ligy vyloučil.

Různice mezi Cuzou a Codreanem narůstaly už nějakou dobu. Cuza byl v zásadě konzervativce a i přes svou antisemitskou doktrínu nejednou prokázal ochotu spolupracovat se systémovými politickými stranami. Liga také trpěla kvůli jeho nedostatečným organizačním schopnostem.

Codreanu s několika věrnými přáteli profesora Cuzu a Ligu národní křesťanské obrany opustili. 24. června 1927 ohlásil na skromném shromáždění ve své jaském bytě Codreanu vznik nového hnutí: Legie archanděla Michaela (*Legiunea Arhanghelului Mihail*).

Legie neměla stranický program. Podle Codreana „tato země schází na nedostatek mužů, ne politických programů... Jinými slovy, nepotřebujeme programy, ale *muže, nové muže*. Dnešní lidé, utváření politiky a nakažení židovským vlivem, zničí i ty nejvznešenější politické programy.“

Codreanu si Legii představoval jako školu na výchovu těchto nových lidí, nové rumunské aristokracie, generace hrdinů. Legionáře měly pohánět láska k Bohu a vlasti, vzájemná věrnost a radostné přijetí povinnosti a oběti.

Proto zastával Codreanu pozici, že podmínkou politické revoluce musí být revoluce duchovní – pokud má dosáhnout trvalých výsledků.

Bez pevné organizační struktury by cíle Legie zůstaly pouhými frázemi. I tady se však projevil Codreanův geniální duch. Vtiskl Legii silně hierarchickou strukturu. Na každé úrovni, od základní jednotky – hnízda – přes obec, město, kraj a region až po Kapitána (*Căpitanul*), jak byl teď Codreanu označován, se vůdce neujímal své úlohy díky výsledkům voleb, ale projevením odvahy a zdatnosti.

Základní organizační složka Legie, hnízdo, měla od tří po třináct členů. Skládala se z už náležitě smýšlejících mužů, kteří si však teprve museli vštípit disciplínu jednání pro společnou věc. Za tím účelem muži z hnízda společně pochodovali a zpívali, šířili propagandu a konali pravidelná týdenní setkání (srovnej s **každotýdenními aktivitami CasaPound**, pozn. DP). Stejně důležitá byla i pomoc zchudlým rolníkům skrz dobrovolnickou práci.

Legie rostla pomalu. Codreanu se kategoricky stavěl proti masovému náboru, který by mohl ohrozit vysoké standardy organizace. Univerzitní studenti zpočátku zůstávali spíše u zavedených nacionalistických skupin. Legie zprvu úspěšněji oslovovala středoškoláky a studenty obchodních a technických studií.

Hnízda vznikla s velkou péčí a s cílem soběstačnosti. Zprvu v Moldávii a Bukovině a později i

v Transylvánii a Valašsku. Legie sílila. Brzy měl Codreanu dost sil oslovit zapomenuté muže a ženy Rumunska: rolnictvo.

Nikdo jiný netrpěl z rukou systému a jeho židovských pánů jako oni. Navzdory radikální poválečným pozemkovým reformám jim chyběly nástroje, dobytek a další nezbytný kapitál. Aby přežili, museli si peníze půjčovat a následně čelit následkům děsivě vysokých úroků židovských lichvářů. Židy vlastněné dřevařské společnosti vykácely na kopcích lesích, dříve ve společném vlastnictví rolníků a pokud je postihla nepřízeň osudu, židovští spekulanti rychle zabrali jejich zemi. Podvýživa a nemoci si vybíraly vysokou daň. Pochybnou útěchu nacházenou v hostinci navíc umenšovala skutečnost, že i tady byl vlastníkem takřka vždy Žid.

Zprvu rolníci Legii příliš nevěřili. Po válce se dočkali až příliš mnoha zklamání. Režim generála Averesca, který ze začátku rolníci tak nadšeně podporovali, se nakonec ukázal být stejný jako vláda ostatních stran. Podobně se i program Rolnické strany v praxi příliš nelišil od *laissez faire* liberálů. Politici projevovali zájem o těžký úděl rolníků výhradně před volbami, kdy projížděli v limuzínách vesnicemi, pronášeli květnaté projevy plné nejasných slibů předtím, než zase odjeli.

Codreanu a jeho legionáři však pochybnosti venkovanů rychle rozptýlili. Neslibovali hory doly a nežádali o podporu. Místo toho za zpěvu hrdinských písní z národní minulosti vjížděli na koních nebo vpochodovávali do vesnic a přízeň zchudlých farmářů si vysloužili nezištnou pomocí všude, kde byla potřeba. Hnízda kopala příkopy, spravovala ploty, opravovala domy nebo pomáhala se sklizní. Legionáři v zelených košilích mluvili o novém Rumunsku, kde bude mít každý své náležité místo – nikoliv podle svého bohatství nebo vzdělání, ale charakteru a víry.

Do roku 1931 si Legie vydobyla takovou pozici, že se mohla zúčastnit voleb. Ve volebním manifestu shrnul Codreanu bídu národa:

„Jen slepý by si nevšimnul, že naše bohatá země leží v troskách. Rolnická domácnost a půda, vesnice – hrstka zoufalých, naříkajících si lidí – okres, kraj, pusté hory, neobdělané pláně, z kterých už nemají chudí žádný užitek, nešťastný rolník – vše v troskách. Státní rozpočet a celá země připomínají spoušť.

A nad těmito troskami, roztroušenými po celém Rumunsku, si skupina nečestných mužů, imbecilů a nestydatých loupežníků vystavěla paláce k výsměchu zemi, svíjící se v bolesti a k zesměšnění trpícího, chudého a bídného rumunského rolníka!

Odpudivější, bolestnější a hanebnější pohled se snad ještě nikdy nikomu na celém světě nenaskytnul. Miliony domácností jsou ničeny a pod svými troskami drtí nesčetné Bohem zapomenuté lidi, kterým zbývají jen oči pro pláč. K dovršení hanby se paláce těchto lotrů – kteří zplundrovali zemi a vyprázdnili její pokladnice

- tyčí do výše v drzém výsměchu.“

Volby nebyly úspěchem. Vládnoucí strany udělaly všechno ve své moci k zničení Legie a jejího předchozího roku vzniknuvšího ozbrojeného křídla, Železné gardy. V lednu 1931 vláda Legii i Gardu zakázala poté, co se vlastenecký student – nepatřící k Legii – pokusil zavraždit jednoho z ministrů. I když soudy Codreana a jeho hnutí očistily, předvolební kampaň Legie byla ochromena a do sněmu se tak nedostal žádný legionář.

Židé a jejich rumunští pohůnci ale nedokázali potlačit vzestup Legie nadlouho. Codreanu i jeho otec jeho zvítězili v doplňkových moldavských volbách v roce 1932 a Legie vstoupila do parlamentu.

Jak rostla obliba legionářského hnutí, přestávali jeho židovští nepřátelé brát ohled na nominálně férová pravidla demokratického procesu, pro nějž údajně nyní Codreanu představoval takové ohrožení. Historik Eugen Weber – sotva stoupenec Legie – napsal o Židy kontrolovaném establishmentu: „Na každou skutečnou hrozbu existujícímu stavu reagovaly elity všemi dostupnými prostředky, legální i nelegálními: armáda, policie, četnictvo, vojenské a obecné soudy a administrativní aparát se všemi svými možnostmi zastrašování a švindlování byly zmobilizovány proti jakékoliv skutečné systémové opozici.“

V roce 1933 liberální vláda Iona Ducy pod tlakem ministra zahraničí Nicolaa Titulesca, jednoho z hlavní služebníků Židovstva v Rumunsku, Legii znovu zakázala. Následovalo nevyhnutelné masové zatýkání: Tisíce legionářů se octly v koncentračních táborech. Mezi rumunskými soudci se však ještě našli čestní muži. Odsouzení byli pouze Ducovi popravčí (Ion G. Duca byl zavražděn Nicolaem Constantinescem, členem Železné gardy v městečku Sinaia dne 30. prosince 1933, pozn. DP); Codreanu a jeho legionáři odkráčeli od soudu nevinní.

Během následujících tří let legionářské hnutí sílilo a získávalo na prestiži. Codreanu zorganizoval ve městech dělnické sbory, jejich síla postupně narostla až na 13 000 mužů. Legie udržovala četné styky s dalšími evropskými nacionalistickými hnutími a rumunský kontingent se postavil se zbraní bolševismu ve Španělsku, kde padl i pobočník Kapitána, **Ion Mota**.

V prosincových volbách roku 1937 se volební kandidátka Legie, Vše pro vlast (**Totul Pentru Tară**), stala třetím nejsilnějším subjektem v zemi. Jejich úspěch v kombinaci s výraznými ztrátami vládních stran dával jistou možnost vzniku koaliční vlády s Codreanovou účastí.

Její hlavní překážkou byl král **Karel II.** (Carol II.), jemuž ústava garantovala právo potvrdit či odmítnout vlády předložené Národním shromážděním. Carol si sice hýčkal autoritářské sklony, kterým však neodpovídala síla charakteru. Nemanželský vztah s Židovkou Magdou Lupescuovou (rozenou Wolffovou), spolu s jeho výstředností a hamižností vedly jeho otce krále Ferdinanda k synovu vydědění. Po Ferdinandově smrti se v roce 1930 Carol vrátil z Francie zpět do Rumunska. Se souhlasem vládnoucích stran sesadil z trůnu svého syna Michaela a ustanovil sebe králem Carolem II. s Martou Lupescovou coby svou oficiální

družkou. Nyní tedy mohli rumunští Židé vkládat své naděje do Carolovy chtivosti, marnivosti a vlivu jeho židovské milenky na slabošského monarchu.

Na naléhání cizáckých poradců jednal Carol rychle, obratně a zrádně. Odmítl schválit jakoukoliv vládu s účastí Legie. Poté, co schválil pokus slabé pravicové strany sestavit provizorní vládu, uzurpoval v únoru Carol moc pro sebe a své židovské pány. Byla ustanovena loutková vláda, naoko vedená bukureštským ortodoxním patriarchou. Aktivní a řídicí sílu však představoval nemilosrdný ministr spravedlnosti **Armand Călinescu**.

Ten okamžitě nařídil zátah na legionáře. I když Codreanu rozpustil politické křídlo hnutí a rozhodně odmítal podniknout proti nelegálnímu režimu ozbrojenou akci, byl zatčen, souzen a odsouzen za protistátní spiknutí ve zpolitizovaném procesu před vojenským soudem. Rozsudek zněl deset let nucených prací.

Ani ve vězení nepřestával zakázané a stíhané legionáře inspirovat svou nekonečnou morální autoritou. Židé ale volali po jeho krvi a Magda Lupescu coby moderní Ester prosila svého milence o jeho hlavu.

Dne 28. listopadu 1938, uprostřed noci, odvěkli Codreanu spolu s třinácti jeho druhy z jejich cel ve věznici v Râmnicu Sărat. Naložili je do nákladků a odvezli do lesa. Tady je s rukama spoutanýma za zády uškrtili v souladu s talmudistickými rituálními zvyklostmi. Po smrti legionáře jejich vrazi ještě střelili do hlav a ven vypustili nevěrohodnou historku o pokusu o útěk.

Kapitánovi vrazi si však svůj triumf dlouho vychutnávat nemohli. Do dvou let byl Călinescu po smrti, zavražděn mstivými se legionáři a král Carol – jehož váhavá zahraniční politika vyústila v rozbití Rumunska SSSR, Maďarskem a Bulharskem – musel abdikovat. Spolu s Magdou Lupescovou odjeli z Rumunska navždy.

Vládu krále Carola vystřídala legionářská vláda s jepičím životem. Sociální činnost a revoluční aktivismus Legie však byl pro maršála **Iona Antonesca** (který měl pod kontrolou silové složky režimu, ale členem Legie byl pouze nominálně) trnem v oku. V únoru 1941 Legii, kdy měl armádu pod plnou kontrolou, Legii potlačil.

Svržení legionářské vlády však zdaleka neznamenalo konec Legie. Jednotliví Legionáři s příkladným heroismem bránili Rumunsko a vzdorovali nekonečným hordám Východu. Po kapitulaci Antonescovy vlády bojovali legionáři tak dlouho, jak jen to bylo možné. Poválečný sovětský loutkový režim – (alespoň neoficiálně) vedený Židovkou Anou Paukerovou – členy Legie stíhal, mučil a vraždil se sadistickým fanatismem.

Legie ale žije dál, a s ní i Corneliu Codreanu. Legionáři v exilu po celém světě uchovávají a rozšiřují Kapitánovy ideje prostřednictvím neúnavné překladatelské a vydavatelské práce. Bez přehánění lze říct, že žádnému z hrdinských lídrů revoluce, která se přehnal Evropou mezi válkami, se nedostalo lepšího uctění a služby svými stoupenci než Corneliu Codreanovi.

Codreanu si zaslouhuje být připomínán a ctěn evropskými lidmi po celém světě. Nikdo nesloužil svému národu s ryzejší láskou; nikdo nevzdoroval nepřítelům národa s nesmiřitelnější nenávisť. Corneliu Codreanu není jen hrdinou Rumunska, ale celého bílého světa.

Článek Theodore J. O'Keefa: **Codreanu and the Iron Guard** vyšel původně v časopise *National Vanguard*, č. 60/1978. Překlad pochází ze stránek Counter-Currents Publishing.